

BCU Cluj / Central University Library Cluj
A' TSASZARI ES KIRALYI FELSEG' KE-
GYELMEVEL.

Indult Bétsből 9. Januáriusbann. 1798.

A' Rénus mellöll.

Ugy válék-el végezetre tsak ugyan Máintz' vá-
ranak criticus állapotja, a' mint a' környülállá-
sok szerént tartottanak tölle azok, a' kiket illetett
a' dolog. — Irtuk volt, hogy a' Máintzi Frantzia
tábor' vezére Gen. *Hatry*, a' maga fő szállásáról
*Wisbaden*ből egy irást küldvén-bé a' Máintzi Vál.
Fejedelmi Generálishoz *Rudthoz*, fel-kérte a' vá-
rát, olyan hozzá-tétel mellett, hogy a' Frantzia
seregek külömben, nem fogják a' fegyver-nyug-
vást tovább nyujtani, hanem az ellenségeskedést
a' Vál. Fejedelem ellen azonnal el-fogják kezdeni.
Gen. *Rudt* azt felelte volt, hogy ott még Cs. Ki-
rályi Generál *Neu* lévén a' Komendáns, ő maga
(Gen. *Rudt*) is ennek rendeléseitől függ, &c. —
Déc. 21-dikénn így irt Gen. *Hatry* *Wisbaden*ből,

Aschaffenburgba a' Vál. Fejedelemhez: — „Választó Fejedelmi Hertzegséged kételkedésen kívül tudosított volt arról az én 17-dik Décemberi levelemről, a' melyet én a' Vál. Fejedmi H. séged' Máintzban lévő seregeinek Komendánsához Gen. Rudt-hoz az iránt irtam volt, hogy nékem ezen várat a' Frantzia Kormány-szék rendelkezésből el kell foglalnom. Válasz nélkül maradván ez az én felkérésem: kéntelen vagyok azt a' ki-nyilatkozataft tenni V. F. Hertzegségednek, hogy a' fegyver-nyúgvás, V. F. H. ged- 's-a' Frantzia Respublika között, egézfzen meg-szünik, és az ellenségeskedések ujjanton el fognak kezdödni, ha V. F. H. ged a' Máintzi seregeihez 's-a' Magiftratushoz Gen. Adjutáns *Mortier* által, a' ki e'-végre V. F. H. ged-hez menyen, 24 órák alatt rendelést nem küld a' várnak fel-adása iránt. Az által, ha így nem tselekezik V. F. Hertzegséged, éngem' abba a' kéntelenségbe fog helyhezteni, hogy ezen várnak el-foglalására erőszakot fordítsak, a' szerentsetlen lakosokat az ágyuzás' veszélyeinek ki-tegyem, és a' V. Fejedelmi tartományokat haboru treátromává változtassam. Gen. Adjutáns *Mortier*' elibe olyan rendelés vagyon adattatya, hogy 24 órák alatt V. F. H. gednél vagy pedig a' telyes hatalmu Bíztofsánál maradjon, és a' váloft ott várja-el. Kérem V. F. Hertzegségedet légyen bizonyos azon meg-külömböztetett tisztelet felöll, a' mellyel én a' H. ged' személyéhez viseltetek. — „*Havi.*”

Ezen levelezések' következéseiről így irnak az ujjabb levelek: — „

Máintz, Déc. 29-dikénn: — „

Az Austriaiak a' mai nagonn ide hagyták ezen várat. Az ő el-távozások után a' Frantziák, a' *Gautbor*, és *Münsterthor* nevü kapakat azonnal el-foglalták; tegnap estve minden lézlső sántzokba

bé-fzállottanak. A' 'még itt vólt Hessen-Darmfiadi katonaság, 27-dikben ment-ki innét. A' Német seregeknek minden hátra lévő része holnap fog el-menni. A' *Wisbaden*be küldetett Máintzi Követség Gen. *Hattrinál* ebédelt. Ez a' Generál maga is bé jött ma egész Stábjával együtt Máintzba, és a' már mostani Máintzi Kormányozóhoz F. M. Lájtnánt *Rudthoz* szállott, a' kívül a' Frantzia seregeknek, szállásokra lejendő ofztattatásokrol conferentziát tartott. A' feljebb említett Követség azt terjesztette vólt 27-dikbeun *Hatri'* elibe, hogy a' Civilis Adminiftráció maradjon-meg a' Birodalom' békeféségének helyre-állittatódásáig a' mostani állapotjábann: hanem azt felelte *Hatri'*, hogy ő a' Directoriumot fogja ezen dolog felöll meg-kerdezni, mint-hogy neki tsupán tsak a' várnak katonai módonn való el-foglalása iránt volt parantsolatja. Az után még egyfzer *Hatrihöz* menvén az említett V. Fejedelmi Követség, azt próbálta meg-nyerni, hogy a' Rénus' jobb partján lévő Máintzi vidékek vátetődjenek-ki a' katonai Contribútziók és quártély-adás aloll. — Várják, hogy mi fog ezen ujj lépésnek is a' következése lenni.

É s z a k i N é m e t O r s z á g.

Német Országnek ez a' része, még mind a' maga előbbeni homályós környülállásai között tűnik szemeink' elibe. A' Frantziák' arra-féle-való-nyomulásának híre még telyességgel el nem enyészett: azonbann a' mostan uralkodó Prussus Király közelébről is bizonyofsá tette azokat az Északi Német tartományokat, melyek a' Prussiai seregek' neutrális Cordonnyánn belöll vagynak az iránt, hogy a' magok tsendefségkbenn továb-

bá is meg nem fognak háboríttatni. Az elsőt a' következő levelekbizonyítják: — „

Giesen, Déc. 26-dikánn: — „ A' mi városunk, és egész vidékünk tele van Francia katonasággal; a' falukon 3 s. 4 ember is vagyon egy házhoz szállítva. Pedig minden nap' többek érkeznek. A' Requisitziók leg szorofsabbann folytattatnak. Ugy látszik, hogy a' Frantziáknak még, egy *kisfny*, és egy *nagy* próba a' fel tett tzeljok. „ — Ez ugyan meg-magyarázá itt a' véginn egy pár szóval a' dolgot! „ —

Münster D'c. 19-dik'nn: — „ Itt 8 napoktól fogva nagy a' nyughatatlanság. A' Frantziák Veltpháliai felé láttatnak nyomulni. Öt ora távolságra ide Francia katonák mútogatják magokat, és mint a' ki-küldetett posták hozzák a' hirt, gyakran jönek-mennek keresztül. *Paderborn* felöll is e' félek hallatnak. Mint két történetbenn rosztól lehet tartani, akár oltalmaztalsék t. i. a' Demarcations-linea, akár ne. „ —

A' mi a' másikat, t. i. az Északi Német tartományoknak további tsendefségbenn való megmaradásokat illeti, erről így irtak *Hildesheim*ből Déc. 16-dikánn: — „ Az alatt, hogy a' Német Birodalom' java felett való alkudozás a' jó jövendőre nézve *Rastadt*bann folytattatik; az alatt, hogy a' félelem' és reménség' sajkája, a' vélekedések' és gyanakodások' tengerének egymásba tsaphodó habjai által ide-'s-tova hányattatik: mi itt, valamint a' Demarcations-lineánn belöll fekvő minden más tartományok, édes tsendefségben élünk. A' Prusiai ujj Monárcha, az ezen Demarcations-lineába foglaltató minden Fejedelmeknek és Rendeknek tudtokra adatta, hogy ő Felsége ezen eddig fenn-állott jól tévő oltalmazó-plánum mellett tovább is meg fog maradni, mind addig, míg ez

által a' fel-tett tzél el-erődik. Ezt a' tzélt nem lehet el-érni mind addig, a' míg, valamint a' Császári egy a' Frantzia seregek is, a' Német országai hadakozásnak mezejéről el nem távoznak.

Rastadbol, Déc. 28-dikánn: — „A' Generál Bonaparte' mikor-lejendó vilzsa érkezéséből, még senki sem tud semmit. A' Birodalmi Követségek azonban folytatják üléseiket, és úgy látzik, hogy az ő jelen nem léte az ide tartozó dolgok' folyamatjának semmi késleltetésére nintsen. —

Koloniából Déc. 27-dikénn: — „Néhány napoktól fogva nagy mozgások szemléltetnek a' Mainzi tábornál. Az a' része, a' mely Bingen és Coblenz körül feküdt, többire a' Réuus' jobb partjára által költözött. —

Strasburgba meg-érkezett a' Telegraph-mester Hazafi Chappe, és hozzá is fogott a' Cathedrale templomon azon machina'készítéséhez, melynek segedelme által egy fél óránál hamarább Párisba repül Strasburgból a' hír. — Rastadtól fogva Strasburgig pedig rend-kivül való Kurirok által hordattatnak a' fontosabb tudósítások.

Rastadt, Déc. 30-dikánn:

„A' Frantzia telyes hatalmu Biztosok még állandóul meg maradtanak azon kívánságok mellett, hogy a' Birodalom béli telyes hatalmu Követek, a' rövidebb idő halasztás nélkül mutassanak határ nélkül való telyes hatalmat elő.

Frantzia Ország.

Paris, Dec. 23-dikán: — „

„Pompás audentziát adott tegnap a' Directorium a' Párisi Közönség-béli Kereskedők' Követségének, a' mely ilyen környüállásokkal esett-meg. A' Belső-Minister jelentette a' Directoriumnak, hogy a' nevezett Kereskedő-Députáció olyan szerentsés akar lenni, hogy audentziára botsátodván, projectálhafson olyan hazafi indulatból izármozó eszközöket, a' melyek szerént az Angliába való ki-szállásra, a' Kints-tárnak fundus szereztetődjön, és azon sziget tyranousi Kormány-székénn való boszfu-állása felöll, Frantzia ország bizonyofsá tétetődjön. — A' Directorium' Præsesse rendeléft tett, hogy a' Követség botsáttalsék-bé. — Az alatt az egész Directorium, a' General Secretáriusfatol, és a' Ministerek-től késértette, és a' Directoriális szolgáktól vezetette, ki-ment a' Tanátskozó palotából a' közönséges audentziás palotába, a' hol már sok néptől váratott, és a' hol már a' Nemzeti Muzsikások' Chorusa a' szabadsági notákat fütta. — Ekkor bé-érkezett a' Követség is, a' melynek tagjai a' következő nagy Kereskedők voltak: *Lecoulteulx*, *Fulchiron* az Öreg, és az Ifju, *Jubie*, *Enfentin*, *Saillard*, *Recamier*, *Hupais*, *Marnet*, *Doyeu*, *Decrétot*, *Charlemagne*, *Desprez*, és *Barillon*. A' Követséget a' Finántz-Minister mutatta-bé, a' ki egyfersmind annak tzélját is előmondotta, ilyen szókkal: — „

„Hazafi Directorok! Minekutánna a' Száronzon a' bátorságot meg-szerezteétek vólna, úgy gondolkoztatok, hogy a' Respublika' Fátumához tartozván az, hogy az ő ellenségével ne másutt, hanem az ő fő várofsának kapui előtt köfsetek békelséget: szükséges, hogy azokat a' fegyveres csoportjaitokat küldjétek által Angliába, a' melyek

magok mellett állandóva tudták tenni a' győzedelmet, azzal a' Generálissal együtt, a' ki katonai tálentomaira, és a' Jus Publicum-béli méjj esmerettségére nézve, egy-formálog ditsértethető. A' Párisi Kereskedők, a' leg kedvezőbb jó, vendöre-mutató jeleket szemlélték ezen végezése-tekben a' tengernek szabadságára, és a' kereskedésnek lábra-állítottására nézve; ők meg-esmerik, hogy el-érkezett az a' szempillantat, hogy egy ellenségnek, a' ki valamikor meg-szorittatik, mindenkor futásra veszi a' dolgot, meg-mutatódják, hogy a' Frantziák határt akarnak vetni végezetre annak a' háborúnak, a' mely tsak az által nyújtattatik még, hogy egy Piráták' maroknyi csoportjának az a' kegyetlensége vagyon, hogy a' háborut, mint Speculátziót, mint jó nyereséget, úgy nezik. A' Párisi Közönség-béli Kereskedők, a' Publicum' vélekedésének ki-mondóikká lettek; minden Hazafi kívánja azt az alkalmatosságot, hogy azt a' bizodalmat, a' melyet ő az általotok elő-vétetődő eszközknek szerentsés ki-menetelébe helyheztet, ki-nyilatkoztathassa; és az az akaratja, hogy terjefszetek az ő nevébenn egy olyan meg-hívást a' Törvényhozók' elibe, a' mely szerint ezek egy summának költsön lejendő fel-vételét határozzák-meg, a' melynek afsecurálására a' mi gyozedelmeink szolgáljanak zálogul. A' Romaiak el-adták volt előre a' mezőt, a' melyenn a' Hannibál' tábora feküdt: hanem azt nem írják a' Historiák, hogy ez az igen nevezetes Nemzet meg-átalkodottnak találván a' maga' ellenségét, előre azt hirdette volna ki, hogy ő a' hadat annak költségén fogja folytatni. Ez a' Historiai Artikulus a' mi Kronikánknak leszen a' toldalékja. A' fel-vétetendő költsön, Angliára fel-vett költsönnek neveztetetik; és ez bé is telyesedik: a' nagy Nemzet végre hajt, a' mit meg-határoz. A' Kereskedő Députatzió azt kívánja, hogy terjefzthesse elő-ökbe azt, a' mit ő ebbenn a' tekintetbenn tsele-

kedni akar: kérem a' Directoriumot, hogy ne sajnálja meg-halgatni ötét. „ —

Az utánn az idősebb *Fulbiron* mondott a' Directoriumhoz egy beszédet; mind ezekre pedig, *Barras*, a' Directorium *Præsese* felett — Mindenknek beszédét azok az Anglusok ellen való haragos ki-fejezések characterizálják, a' melyekkel a' Ministère vala ide feljebb tele.

A' Derectoriális *Redacteur* következő módonn ír erről a' dologról: — „

„Azok a' Kereskedő Deputatusok, a' kik a' Directoriumnál jártak audentziánn, már 25 milliók Livrákról való ajánlást, és ugyan azon alkalmatossággal egy olyan ki-nyilatkoztatást tettek, a' mely mind patriotismusnak, mind pedig jó szívűségnek charactere. A' midönn a' pénznek ár-ra, az uzsorazás és feslettség által oly nagyra hágott, ezenn 25 millióknak interese a' költsön-adóktól, leg kisebb ellen-mondás nélkül, 5 *pro Centóra* határozottatott. Az *Izere*-béli Kép viselő *Jubé*, a' ki már az ő még a' Revoluzió előtt néhány kereskedő házai által ditséretes nevérol volt isméretes, az, a' ki ezen költsön-béli egyezésre leg többet tett, a' maga' el-hitető módja által a' leg nagyobb Párisi Kereskedő házakat arra határozván, hogy a' Kormány-szék' tzelozásának legyenek elő-segállóji az Anglia ellen való expeditió-bann. A' summának költsön-adói, azt bizták Kép-viselőjökre, hogy a' Finantz-Ministert tegye bizonyofsá az ő hajlandóságok felöll, 's-egyzersmind a' Kormány-székkal minden ezen dologhoz való intézeteket végezzen-el, a' mely kétség-kivül le-fogja Londonbann a' Közönséges Fundus' betsés szállítani.

Az a' summa mind özfzeséggel, a' melyet a'

Directorium ezen Anglia ellen való expeditzióra költsön akar fel-venni, és a' mely iránt való egyet-értésre már a' Törvényhozókat is meg-hívta, egy jelentés által, 40 millió Livrákra tétetik. Ebbe a' summába igérték a' Párisi Kereskedők kétség-kivül a' feljebb említett 25 milliókat, —

Az a' jelentés, a' melyet ezen dologról a' Directorium az Öt-százak' Tanátsához küldött, ilyen szokkal vólt készülve: — „

„Hazafi Kép-viselők! A' Respublika' táborai, meg-szereztek a' békeiséget a' szározonn; még egy ellenségek vagyon hátra, a' kit nékiek meg kell verni: ez az Angliai Országgló-szék; ök ennek meg-támadására és meg győzésére az ő tulajdon lak-helyeire mennek által. Rend-kivül-való segedelem-kút-fökre vala szükség, hogy azonn hajók, a' melyeknek a' Respublikai seregeket az *Albió'n'* térségeire által kell szállítani, fegyveresekkel és minden hadi készületekkel meg-rakattathassanak. A' Párisi Kereskedők érezték azt, hogy minden Frantziáknak szükséges részésülni a' Szabadság-oltalmazásra meg-kivantató indulatból. Meg-esmérték ök azt, hogy mi, a' tengeri szabadság', manufaktúráink', a' mesterségek', s-az igyekezet' helyre-állítása' mellett való viaskodásra indulunk útnak, a' mi az ök (a' Kereskedők') ügye. Ök a' Directoriumhoz folyamodtak; ök azt kívánják, hogy mi hívjunk meg titeket, hogy határozzátok-meg egy költsön-summának fel-vételét, a' mely által munkába vétetődhesék az Angliába való ki-szállás. A' Párisi Kereskedők a' magok hajlandóságokat ilyen módonn ki-nyilatkoztatván tudják azt, hogy ugyan ez, a' Publicum' hajlandósága ki-nyilatkoztatásának is elő-postája fog lenni; hanem azonbann koránt sem akar ezzel, a' több Közönségeknek például szolgálni; tsak azt akarja elérni, hogy ő halgattasson-meg leg előlször. Minden Frantziák

részeseülni kívánnak ezen nagy Nemzeti fel-fegyverkezésből. Hol lehetne tartani, hogy olyan Respublikai lakosok találtathatnának, a' kik egy ilyen fényes szerentséből, a' melyre, mi ezen végzés által hivattatunk, részeseülni ne kívánnának? Hol lehetne olyan meg-keményedett sziveket találni, a' kik kapva ne kapnának azon az alkalmatóságonn, hogy a' Haza-oltalmazóknak nemes türhetetlenségeket elő-segéllehesék, és egy tsupa költsön-adás által elő-mozdítottói ne kívánnának lenni azon szent ügynek, a' melyért az ő atyokfiai és gyermekeik, véreket és tsendefségeiket feláldozták. A' Bé-töltető Directorium úgy itél, hogy egy 40 millió Livrákból álló mennél hamárabb kézhez vehető fundus, még a' Respublika' 6-dik esztendejére már meg-határozottatott költségekhez ragasztódván, elégséges lenne, a' tölle formáltatott plánumnak végre-hajthatóságára. Ez iránt kíván most a' Directorium ti tölletnek egy Directomot. Fel-vétetődhetése ezen költsönnek senki előtt nem lehet kétséges: ti magatok úgy intézhetitek annak bé-fizettetődését, hogy a' Publicum' Creditje nevelődjék általa, &c.

Nem oly régen vólt emlekezet a' mult esztendei levelekbenn arról az Anglia ellen való plánumáról és rendeléséről a' Directoriumnak, a' mely szerént a' Kereskedő Kompániáknak, nagy számu Fregátokat és egyéb apróbb szerü hadakozó hajókat, azoknak Kapitányaikkal és Matrozzaikkal együtt, olyan határozások mellett osztatott vólt ki, hogy azok a' Kereskedő Kompániák, erejekhez-képpes 4-gyet 5-töt az említett apró hadakozó hajók közzül, a' magok' költségeken préda hajóknak kezittesenek-ki, azok által a' magok' kereskedő hajóikat oltalmaztasák, az ellenségét pedig fogdosák, az utánn a' nyereségből az Országló-székkal osztozzanak, a' hajós tiszteknek és Matrózoknak is adják-ki az illendő részt:

ugy mind azonáltal, hogy mihelyest az Országgló-
szék rendelést, teszen, azonnal mind ezek az apró
hadakozó hajók, tiszteikkel és Matrozsaikkal
együtt a' parantsoltatandó, kikötő-helyekbe evez-
zenek bé, hogy ha valamely ujj plánum kívá-
nándja, azonnal az ellenség ellen fordittatód-
hassanak. — Most már ugy látszik, hogy meg-
fogott készülni ez az ujj plánum, mint hogy egy
rendelést adott ki közelébről a' Directorium, a'
mely szerént mind azok a' Kereskedő Kompániák,
a' kik a' féle feljebb említett apró hajókat nyerte-
nek vólt a' Frantzia hadakozó seregektől a' prédá-
lásra, ezeket olyan készzen és közel tartásák, hogy
igen rövid idő-halasztás alatt, visszfa adhassák, és
abba a' kikötő-helybe köldhessék, a' mely tudokra
fog adattatni. — Ebből a' környülállásból gyanitják,
hogy nem soká meg fogna az Anglia ellen való ex-
peditzió tétetödni.

Egy Frantzia Generálisnak a' napokbann, a'
ki sok Anglus Mátrozokat fel-verbuálván egy ha-
jónn már Frantzia ország felé vitte volna őket, az
ellenkező szél nagy rövidséget okozott, mint-
hogy a' *Sussexi* Anglus parthoz vetette-ki a' hajót,
a' hól a' rajta lévök minyájonn el-fogattattak, 's-
a' Frantzia Generális, mint-hogy valamely fontos
írások talátattak nálla, mint hallatik, 9 hatonák
által *Portsmouth*-ba késértetett.

A' Bonaparté tizteletére Déc. 20-dikánn a'
Törvény-hozók által adatott vendégségről így ir-
nak: — „

„A' Museum' palotájának hozfszusága 1400
lábnyi: ennek fele foglaltatott volt el ezen ha-
zafi vendégeskedésre, a' mely annyira el volt tel-
ve, hogy a' sokaságtól alig lehetett mozdulni. Az

e'-féle vendégségek' alkalmatofságával az az illetlenség fokozott itt leg gyakrabban történni, hogy a' mikor el-kezdődni kellene, még semmi hozzá való kézfületek nintsenek kézzen. A' volt moit is a' határozás, hogy 5 orakor kezdődjék-el a' vendégség, és még majd 6-kor sem volt egy lámpás is meg-gyújtva, &c. — „Végezetre a' palota, két oldalrol, keitős soru és bokréta formára rakatott külömb-küliömb szép-fzinü lámpásokkal és mé-tsekkel meg-világosittatott, a' melyek között imitt amott igen gyönyörőségesenn által látzó fettekek szemléltettek. Leg elöül, a' hol erre a' helyre bé-mentenek, egy Arcus triumphalis, leg hátul pedig ezzel szemben az Örökkévalóság' temploma volt fel-állittatva; közbül egy hofzfu gazdagon terített afztal nyült végig a' palotánn. Nyoltz ora felé reá kezdette a' Nemzeti Institutum' Chorusa a' muzsikát — a' két Tanátsok' Præsesei, a' Directorium' tagjai, Bonaparte, sok más Generáli-sok, és a' Kép-viselők, el-érkeztek — az Olosz országi Héros, Sieyes és François-de-Neuschateau között ült. Szembe Bonapartéval egy nyilásból igen mesterségesenn jött-ki az afztal-felibe egy circuláris vilagofság, a' melyből mind két felölröl ugyan azon irást lehetett olvasni. Ennek meg-je-lenését egy rachéta adta hirül. Az irás, a' pohar-el-közfönés formájit mutatta-ki egymás-utánn. Minden pahár-fel-hajtás utánn bé-ment a' nyilásba, és ujjabb pohar-el-közfönés-formákat hozott-ki az afztal felibe. Az afztalnál ülő evök-ivók 616-ton

váltak. — *Ochs* is ott volt a' Bási-Deputátus, és Cisalpíni volt Director Serbelloni is.

T ö r ö k B i r o d a l o m.

Hogy egy Török tsoport *Belgrádba* bé-menni iparkodik, már régen halljuk. Mi legyen ő? Mit akar ott? A' kapunn akar-e' bé-menni, vagy előbb rést akar a' vár-falánn törni? kinek segítségével? Miért még is? Mi módonn? Mikor? — Én már régen olvasok egy-'s-mást erről a' Török tsoportról: hanem meg kell vallanom azt a' gyengeségemet, hogy az elő számlált kérdésekre minden tudósításásokból nem tudtam még eddig egy betsülletes Simplex Pericodusnyi feleletet tanulni. Hogy annak neve egy Rébellis Török tsoport, minden rolla emlekező Irók egy szájjal mondják. Hogy *Belgrádba* bé igyekeznek meinn, a' leg ujjabb levelekből olvassuk: — „Több mint 400 Rébellisek (irnak ezen levelek) Dec. 22-dikánn *Belgrád* várossába, mnt-hogy a' lakosok nagy részint elfutottak hazul, és frázssák is ki állittatva nem voltak, könnyü szerrel bé-lopódták. A' Vár-béliektől nap'-fel-jöte-felé észre vétettetvénn a' vendégek, azonnal durrogni kezdettenek reájok a' vár-fokairól az ágyuk: hanem a' vendégek is hathatósonn felelgettek vízfza, és így folyt a' dolog dél-tájjig. A' vár-béli Basának azonban értésére esvén az, hogy éppenn ekkor egy 500 fejekből álló *Bosniai* sereg érkező-félbenn volna az ő segítségére, egy ki-ütést tétetett, a' melyben igen jól segítettett az

által, hogy a' mondott segítség is ugyan akkor hátulról reá támodott a' városbann lévő 400 Rébellisekre. A' viaskodás del utánni 1 oraig tartott, a' mely idő alatt 50 Rébellis esett-el, és 180 el-fogat-tatott. A' Belgrádiak közzül 30 ölettetett-meg. Sokak a' meg-sebefsített Rébellisek közzül, a' pinczékbe és egyéb szegletekbe búvván-el, nem soká meg-találtattak, kiknek a' Basa fejeket vétette, hogy, mint győzedelmének jeleit Konstantzíná-polyba küldje. A' 180 el-fogattattakkal ellenben betsülletesen bánnak, és nem engedik, hogy semmiben fogyatkozások legyen. Vagy ötöt közzülök egy Zászlútartójjal együtt el-küldött a' Belgrádi Basa Semendriába a' Rébellis Vezérhez *Pasman Soglu*hoz, nem tudják mitsoda tudósitással. A' hitelesebb Dátumok szérent valamí 7 ezer fejek-re tétetik a' Belgrád ellen közelítő Rebellis sereg, &c.

Ugyanezt a' történetet egy más ilyen formába öntetett tudositásból is olvassuk: —, Dézembernek 23-dikára virradó ejjel egy Rébellis Török csoport, Belgrádnak külső várossába bé-bátorkodván szállani, ott magát körül sántzolta, hogy majd annak idejében Belgrádnak felső várára is reá üfsön. Történt azonbann, hogy a' Várbann lévő Basa 22-dikbann 400 embereket küldvén-ki valamely ujjantonn várt segítő sereg' elibe, ezek az ő 400 emberei ugyan, nem találkozhattak sohol a' várt segítő sereggel: hanem a' vár-felé való visszajöveteljekkor azon a' külső városonn találván kerefsz-

tül jönni, a' melyet már a' feljebb említett Rébellis tsoport el-foglalt vólt, ott Collisióba jöttek a' vendégekkel; kétség-kivül azt tudakolták töllök, hogy ki adta légyen nékiek ott a' szállást: a' mely környülállás a' Várban lévő Basának fülébe hatván, ő ágyu-golyobisokat kezdett a' vár-fokokról a' maga 400 embereinek segítségére le-felé botsátgatni. A' tsatázás regeli 8 órától fogva del-utánni 1 oráig tartott. A' Duna' bal partjáról lehetett szemlélni a' vakmerő viaskodást: egyik nevezetesenn a' Vár-béliek közzül egy Szürke-paripánn a' fogai közzé egy Szabját, két markaiba pedig egy-egy pistolyt szoritva, ugy rohant-bé a' Rébellisek' Flinta-tüzinek közepére; a' melyet a' többek is láttak, és ők is így tselekedtek, minekutánna magokat egy időtskéig ahoz illettették vólna. A' Rébellisek közzül 63-mann estenek-el, és 12-ten estek fogságra; 63-mann, a' kik az Illirus templomba voltak bé-szorittatva, végezetre a' Basa' kegyelmességére (betsületére) adták-fel magokat, kik között volt egy igen tisztességes vén Vezére is a' Rébelliseknek. A' vár-béli Basa' emberei közzül 62-tenn estenek-el. Hogy ilyen könnyü-szerrel, a' télenn többször szerentsét próbáljanak vár-vívó ágyuk nélkül a' Rébellisek, nem gondolhatni. A' 12 el-fogattattaknak akkór mindjár fejeket szedette a' Belgradi Basa: a' 63-makat pedig, a' kik magokat kegyetemre adták-fel a' mondottemplombann, a' *Nebojse*-tőronyba rekesztetvén, az-ólta rendre hordatja őket elő a' Basa, és idő töltésnek okáért, most az egyiket lövöl-

dözteti-meg, majd a' másikat folytatja-meg, vagy pedig ütteti-el, 10-től fogva 20-ízig való vágások által, a' fejét. —

Tsudálkozni lehet ezekenn a' Rébellisekenn, hogy, ha ök olyan nagy számmal vagynak, mint egy időtől fogva hirtelik az onnét alollról jövő tudósítások: miért nem tetfzik nékiek egy kevesé nagyobbatska erővel tenni, egy olyan vár ellen, a' milyen Belgrád, a' probákat. —

Abból azonbann, hogy az elő-hozott tudósítások ezt a' 23-dik éjjeli Belgrádi ütközetet egy kevélsé különböző módonn írják-le, nem egyebet lehet ki-hozni: hanem tsak, hogy egyik igazabb, mint a' másik, de azonbann igaz lehet mind ket-tő; p. o: ha egyikbenn az iratik, hogy a' Rébellisek közzül 180-nonn fogattak-el, a' másikkbann pedig 63-ra tétetik az el-fogattattak' száma, abból nem egyéb következik, hanem, hogy az elsőb, kétfzer annyinál is nagyobb igaság, mint a' második, &c.

